Van den Schrijver.

LEUGENACHTIG EN BRUTAAL.

ANTWOORD

OP

"Aan onze Mede-Aandeelhouders

IN DE

ARUBA PHOSPHAAT MAATSCHAPPIJ

EN

HET PUBLIEK."

GEDRUKT BIJ C. J. & A. W. NEUMAN Fz.
Curaçao 1884.

Aan de Heeren

M. B. Gorsira
P. H. Maat,
Pieter Gorsira,
W. P. Maat,
J. V. Maat en
C. Gorsira.

“ *Die kaatst, die moet den bal verwachten.*”

MM. HH.

“ Er is een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken,” zoo begint *Gij* uw schotschrift.

“ De tijd om te zwijgen is voor U voorbij.”

Haddet Ge U gehouden aan het spreekwoord: “Zwijgen is goud, spreken is zilver,” en dat wel aan het goud, Ge hadt wijzer gehandeld.

“Gij waart verplicht tot zwijgen, want de laster tegen U werkte nog in het duister.”

Zeker de vele stukken in wijlen de “*Comercio,*” in de “ *Vrijmoedige*” en in de “ *Wekker*” voorkomende, en door *onbekende* schrijvers ingezonden, waren allen *tegen U* gericht!

Nu komt Ge met een geschrift voor het Publiek, hetwelk uwe Verdediging moet heeten; waarin Ge wilt aantoonen dat wij U ten onrechte vijanden van de Aruba Phosphaat Maatschappij hebben genoemd.

Maar, eilieve! Houdt Ge dan het Publiek voor zoo dom, dat Ge gelooft, dat het niet dadelijk begrijpt dat uw heel geschrift, niets anders ten doel heeft, dan gal en venijn uittespugen tegen ons, die Gij beweert, tot den vijand te zijn overgeloopen, die Gij beweert met U te zijn vereenigd geweest, dien Gij niet gebruiken kunt, zooals Gij misschien anderen gebruikt, als uw werktuig, om tegen beter weten in, uw gevoelen te gaan verdedigen, al strijdt het met het hunne?

Helaas, 't spijt ons voor U; door uwe woede en teleurstelling hebt Gij u zoo ver laten verleiden, dat Ge het doel, waarmede Ge uw geschrift in de wereld wildet zenden, geheel hebt gemist.

Zelfs niet door drogredenen hebt Ge de onwaarheid van het door ons in de vergadering van de Maatschappij beweerde, kunnen aantoonen.

Slechts woorden, en niets dan leege, onbeduidende, niets beteekenende woorden, vindt men in uw geschrift.

Maar weet Ge dan niet, dat het Publiek hier niet zoo gedwee is, als dat tot hetwelk een prediker, die alles behalve deed wat hij verkondigde, toeriep: "*Volgt mijne woorden, maar niet mijne daden.*" Zoudt Ge dat ook willen?

Gij schrijft voor het Publiek!

Waartoe?

Wat heeft het Publiek met de quaestie te maken?

Omdat het Publiek het weet, er over spreekt, zult Ge ons zeker antwoorden.

A qui la faute?

Wie heeft de "Wekker" en de "Vrijmoedige" gebezigd om wat er geschiedt te publiceeren, en dat wel verdraaid en scheef voorgesteld?

Gij schrijft voor het Publiek, opdat dit u beoordeele? opdat de publieke opinie zich ten uwen gunste uite?

Maar weet Gij dan niet, dat de publieke opinie er geen genoegen in neemt, dat Gij u verdedigt, door niets anders te doen, dan anderen te beschuldigen?

Of is voor u de publieke opinie, die van de "*Vrijmoedige*" en de "*Wekker*"?

Hebt Gij daaraan genoeg, dat deze wederom Uw lof zullen uitbazuinen in eenige ongeteekende stukken en anderen belachelijk trachten te maken in allerlafste praatjes tusschen Scriba en Lawaicus?

Indien Gij deze de publieke opinie noemt, dan hebt ge misschien uw doel bereikt; maar of Ge zulks bij het ware Publiek hebt kunnen doen, wij betwijfelen dat.

Gij noemt ons nieuwbekeerde, overlooper.

Gij beweert dat wij, tot voor korten tijd met U vereenigd, aan uwe zijde strijdende tegen hetgeen wij toen noemden de ongeoorloofde aanmatiging van het bestuur, tot den vijand zijn overgeloopen.

LEUGENACHTIG en BRUTAAL zijn deze uwe beweringen.

Wie is de bekeerde? Neen, wie is de *afvallige*, wie de overlooper naar den vijand?

Wij of Gij zelve?

Wij zouden de persoon zijn, die thans de hatelijkheden van den Heer EVERTSZ tegen U aan den man brengt.

LEUGENACHTIG EN BRUTAAL!

Niemand beter dan Gij weet het, dat wij mans genoeg zijn onze eigene hatelijkheden (de waarheid is voor velen zoo hatelijk), aan den man te brengen, en dat zeer zeker de Heer EVERTSZ man genoeg is om voor zichzelve optetreden en geen ander daartoe noodig heeft.

Nooit hebben wij gestreden tegen het Bestuur. Toen wij een door U gedaan voorstel, om het getal bestuursleden van vijf tot zeven te brengen, ondersteunden en verdedigden, zagen *wij* daarin volstrekt geen strijd tegen het bestaand bestuur. Gy, Heer W. P. MAAL, waart toen ten tijde zelfs nog President der Maatschappij.

Maar welke was onze verhouding tegenover U? Men drage daarvan kennis en oordeele dan.

Toen wij in 1875 hier aankwamen, hadden wij het genoegen al dadelijk het vertrouwen van den Heer W. P. MAAL te winnen. Hy was voor ons altijd de persoon, die als uw hoofd ageerde.

Vreeselijk waren toen en sedert langen tijd daaraanvolgend èn de uitingen tegen den Heer GODDEN, èn tegen diens raadsman, den Heer A. M. CHUMACEIRO Az.

Gedurig was er strijd tusschen U en deze Heeren, ja eenige quaestiën werden zelfs voor den Rechter behandeld.

Hoe hebben wij U verdedigd?

Hebben wij *één enkele* dier quaestiën verloren?

Antwoordt zelve, of indien Ge wilt, dat men zich overtuige, men ga ter Griffiën van het Hof van Justitie en het Kantongerecht, en overtuige zich daar.

De gevoerde strijd was zoo hevig en fel, dat men van de eene zijde de onkieschheid had eene dagvaarding op den sterfdag van het dochtertje van den Heer W. P. MAAL aan hem te doen beteekenen, waarover de Heer MAAL terecht zoo verontwaardigd was, dat hij zich dusdanig uitliet, dat een ieder *met recht* mocht verwachten, dat Gij nooit wederom met den Heer CHUMACEIRO zoudet spreken, veel minder hem de hand drukken.

De strijd was hevig en fel, zoodat, zoo als gewoonlijk hier geschiedt, de couranten niet verschoond bleven.

En hoe waart Gij na de verschijning van een stuk in het Engelsch, voorkomende in de *Curaçaosche Courant* van Zaterdag *den* 6 *September* 1879 *No.* 36 *Deel LXVII?*

Eeuwige vijandschap werd gezworen èn aan den Heer GODDEN èn aan den Heer CHUMACEIRO.

Slechts bloed kon die beleediging uitwisschen!

St. Barbara behoorde U en den Heer GODDEN.

Rijkdom brengt niet altijd geluk.

Van den dag waarop Gij *St. Barbara* verkregen hebt, zijn de onaangenaamheden voor U losgekomen.

Hoe men over uwe verkrijging van *St. Barbara* denkt is U bekend.

Hoe Gij daarna berouw gevoeldet de helft aan den Heer GODDEN te hebben afgestaan, weet ieder.

Toen kwam de phosphaat van Aruba.

Voor geen geld ter wereld mocht de Heer GODDEN, die beweerde recht op die gronden te hebben, de concessie verkrijgen.

Gij wist, wij waren in deze zaak, de raadsman van de "Aruba Island Gold Mining Company".

Ge volgdet onzen raad en zocht onze hulp om U met die Company te verbinden tegen den Heer GODDEN.

Ofschoon Gij de eenigen waart, met welke de Heer E. DAWSON, als gevolmachtigde van de Company, en wij onderhandelden, toch werd door U niets ondernomen, niets toegestaan, dan nadat Gij uwe vennooten, toen voornamelijk de HH. EVERTSZ hadt geraadpleegd.

Wij waren raadsman van de A. I. G. M. C. en kregen natuurlijk ons honorarium.

Toen de Heer SEWELL met toestemming der Company de concessie voor Aruba had verkregen en Gij in zooverre, van uwe vrees, dat de Heer GODDEN, die zeker al het mogelijke voor zich had gedaan, om die concessie te verkrijgen, waart bevrijd, hielden onze werkzaamheden voor de Company op en daarmede ons honorarium.

Maar toen moest er nog verder voor U gewerkt worden.

Gij waart niet tevreden, dat Gij slechts een aandeel in de Engelsche Maatschappij zoudet verkrijgen.

Daardoor was er voor U geen genoegzame waarborg, dat de Engelsche Maatschappij de concessie niet aan den Heer GODDEN zoude overdoen.

Toen werden onze werkzaamheden voortgezet *voor U*, èn met den Heer DAWSON, èn tot instandbrengen der tegenwoordige Maatschappij.

Hoe veel moeite wij ons daarvoor gegeven hebben, weet Gij toch beter dan ieder ander.

En toen onze pogingen met goeden uitslag bekroond waren, waar bleef toen ons honorarium?

Wel was er tusschen ons, U en ons, overeengekomen dat wij voor onze gedane werkzaamheden, een aandeel in de Maatschappij zouden verkrijgen. Wel was uitdrukkelijk, met het oog daarop, eene bepaling in de Statuten der Maatschappij opgenomen, zoodat Ge in 't ontwerp dier Statuten zelfs onzen naam zult vinden, maar het aandeel kwam niet.

Waarom niet? Omdat de aandeelhouders niet wisten wat wij gedaan hadden, omdat Gij hen misschien niet genoegzaam hadt ingelicht.

Ten laatste werd ons dat aandeel afgestaan.

En nu, hebt Gij de vermetelheid, de brutaliteit, niet het openlijk te zeggen, maar toch er op te zinspelen dat *Gij* ons dat aandeel als een *liefdegift* zoudt hebben bezorgd?

O! Gij Heeren van de Mammon, Gij gelooft wel dat kennis en kunde even gemakkelijk verdiend worden, als het goud aan de speeltafel?

Gij vergist U. Al wordt die kennis tegen goud soms gewisseld, steeds zal die meer waarde hebben. Zij blijft, het goud kan verloren gaan.

Welnu, onder de grootste eensgezindheid begon de Maatschappij hare werkzaamheden.

Gij, Heer W. P. MAAL, waart de voorzitter, en Gij zelve, Heer M. B. GORSIRA, droegt er veel toe bij. dat op de Vergadering, welke bij den notaris J. H. SCHOTBORGH op den dag der verlijding der akte van oprichting gehouden werd, de *beide Heeren* EVERTSZ, *die broeders*, die *nu* niet meer te samen leden van het Bestuur mogen zijn, gekozen werden.

De eensgezindheid duurde helaas slechts tot April 1882. Waarom? Tengevolge van private onaangenaamheden onder de leden van het Bestuur.

Wij, als raadsman van de HH. MAAL c. s. hebben er meermalen en uitdrukkelijk op gewezen, dat wij met die quaestiën niets te maken hadden, en bleven aan uwe zijde, of liever 't convenieerde U, ons aan uwe zijde te houden.

Maar langzamerhand werden wij niet meer geraadpleegd. De raadsman van den Heer GODDEN, dien Gij *eeuwige vijandschap* hadt toegezworen, kwam niet alleen weder bij U, maar werd in *alles*, ook in uwe *privaatzaken* uw raadsman, uw leidsman, uw afgod.

O, 't is geen *jalousie de métier*, dat ons zoo doet spreken, noem het liever *jalousie de l'honneur du métier.* Maar misschien kent Gij 't onderscheid niet.

Wij waren niets meer voor u.

De Heer GODDEN, die gedurende eenige jaren niet meer of zeer weinig phosphaat van *St. Barbara* had uitgevoerd, ten einde U misschien te dwingen verlaging van de royalty te geven, begon op nieuw op groote schaal te exporteeren.

Het verkrijgen van verlaging door de maatschappij gevraagd, en zoo als wij straks zullen aantoonen, door U, Heer W. P. MAAL, gesteund, werd door den Heer CHUMACEIRO, nu niet meer alleen de raadsman van den Heer GODDEN, maar ook de uwe, bestreden en Gij zelve richttet onlangs een adres aan den Heer Gouverneur dezer kolonie, strekkende om dat verzoek tegentewerken.

Gij doet alles om 't het Bestuur der Maatschappij lastig te maken; ondersteundet, terwijl Gij, Heer W. P. MAAL, nog president waart, den Heer PINARD om op Aruba arbeiders voor het Panamakanaal te engageeren, waardoor de gang der zaken zoude zijn bemoeielijkt en wilt nu zelve, de concessie verkrijgen, dat is: de verkrijging van verlaging op alle wijze tegenwerken, zonder welke, wordt door sommigen beweert, weldra de maatschappij te gronde zal gaan.

En dat alles doet *Gij* als *vrienden*, in het *ware belang* der maatschappij?

De Heer CHUMACEIRO, die altijd beweert, dat de Heer GODDEN de eenige rechthebbende is op de gronden en de phosphorzure kalk aldaar, gedoogt, dat Gij bij het Gouvernement daarvoor aanzoek doet?

De Heer CHUMACEIRO, die zich zelve (zie open brief aan den Heer A. J.) de *felste bestrijder* van de maatschappij noemt, wordt door U gekozen om voor U te strijden, met hem wordt door *U* een bondgenootschap gesloten.

De Heer CHUMACEIRO, die de grofste beschuldigingen in zijne brochures het Bestuur der Maatschappij naar het hoofd heeft geslingerd, wordt door *U* ter vergadering geleid, is de vertegenwoordiger van een uwer.

En dat alles doet Gij als *vrienden*, in het *welbegrepen belang* der maatschappij?

Maar aandeelhouders, hoe kunt Gij zoo dom zijn dat niet in te zien? Wij begrijpen dat niet.

"Risum teneatis, Amici!"

Gij, die steeds alles voor de Maatschappij hebt gedaan;

Gij, die U zoovele moeielijkheden en opofferingen hebt getroost, misschien wel slapelooze nachten hebt doorgebracht;

Gij, die toen de toekomst er nog donker uitzag, even als de HH. EVERTSZ en JESURUN zulks gedaan hebben, voor een groot bedrag borg voor de Maatschappij hebt gestaan;

Gij, die zooveel meer gedaan hebt, omdat uw belang tegenover den Heer GODDEN zulks *toen* meebracht;

Gij zoudt *vijanden* van de Maatschappij zijn?

Onmogelijk! ook wij begrijpen zulks niet.

Maar, eilieve, moeten uwe *vroegere* daden aantoonen, dat Gij *nu nog* de vrienden der Maatschappij zijn, of wel *uwe tegenwoordige*?

Gij beweert dat uwe verhouding met den Heer GODDEN *sedert jaren* onveranderd *gebleven is*, dat weten wij ook, maar Gij zegt niet dat die *alsnog* onveranderd *is*.

Maar, dat is ook uwe zaak.

Of dat Gij wederom in vriendschapsbetrekkingen met den Heer GODDEN staat, of dat Gij bevreesd zijt, dat indién de Maatschappij verlaging krijgt, en daardoor beter met *St. Barbara* zal kunnen concureeren, Gij die dan ook aan den Heer GODDEN, zult moeten geven, zoo Ge dat nog niet gedaan hebt, en Gij dan in uwe beurs zult lijden, is voor ons onverschillig.

Gij hebt volkomen het recht uw privaat belang boven da der Maatschappij te stellen.

Maar hebt Ge daardoor ook het recht verkregen U *vrienden* der Maatschappij te noemen ?

Door dat wij ons aan de zijde van de Maatschappij stellen, en nu het ons door uwe handelingen duidelijk is geworden, wat Gij beoogt, wij met kracht tegen U optreden, zouden wij overloopers zijn ?

Maar al waren wij dat, dan zal ieder weldenkende het in ons prijzen, dat wij eene slechte zaak verlaten hebben, en ons nog bij tijds *bekeerd* hebben.

De Maatschappij, die een vroeger voorstel, toen Gij nog niet tegen de verlaging waart, toch afstemde, kende U beter dan wij. "Timeo Danaos et dona ferentis." "Ik vrees de Grieken zelfs al geven zij geschenken", hebben zij toen reeds op U toegepast. Zij wil van U geen geschenken.

Wij zouden overlooper zijn, omdat ook wij nu uw spel begrijpen, omdat althans uwe *handelingen* dat aantoonen ?

Leugenachtig en brutaal.

Neen, Gij die beweert de oprichters der Máatschappij te zijn, de moeder der Maatschappij, Gij zijt ontaard.

Gij hebt U niet alleen onttrokken, Gij wilt uw kind vertreden.

Gelukkig hebben anderen dat aangenomen en zullen zorg dragen, dat het niet weder in uwe handen komt !

Zij zullen zorg dragen, dat *zoo Gij valt, Gij Kolossus, Gij Aruba niet in uwen val medeneemt !*

Zij zullen zorg dragen, *dat de aandeelhouders niet noodig hebben van de bewijzen hunner aandeelen peperhuisjes te maken !*

Leugenachtig en brutaal, hebt Gij onze qualificatie van uwe handelingen genoemd en Gij zijt beleedigd, omdat men U tot de orde riep.

Maar Gij hadt niet eens den moed dit in de Nederlandsche taal, de taal waarin wij spraken, en die Gij toch, (bewijs daarvan uw Geschrift,) nog al machtig zijt, te doen; maar hebt het zoetsappige, zelfs bij beleedigingen schoonklinkende Spaansch gebruikt, 't welk wij niet zoo machtig zijn; misschien juist daarom ?

Gij beklaagt U, dat Gij tot de orde geroepen zijt omdat Gij woorden bezigdet, die niet te pas kwamen, en dat wij niet tot de orde geroepen zijn.

Ge durft openlijk zeggen, dat de Voorzitter met twee maten gemeten, met twee schalen gewogen heeft?

Leugenachtig en brutaal is *die* bewering.

Toen wij U, als vijanden der Maatschappij qualificeerden, en dit door uwe eigene handelingen staafden, kon en mocht men ons niet tot de orde roepen. Wat wij spraken was zakelijk.

Maar toen wij later wederom 't woord verkregen, werden wij eveneens, toen wij slechts één woord gesproken hadden, door den Voorzitter tot de orde geroepen.

Zoo Gij U verdedigen wilt, schrijft; maar schrijft *waarheid*; zoo Gij dat niet kunt, wel, dan *zwijgt!*

Wij zouden gezegd hebben: "Ik laat in het midden of bij dat verzoek om verlaging door het bestuur der maatschappij *bedrog* is gepleegd."

Leugenachtig en brutaal!

Schrijft waarheid of......zwijgt!

Dit hebben wij gezegd: "De *beschuldiging* tegen het bestuur ingebracht, dat het bedrog zoude hebben gepleegd, laat ik in het midden, daar hebben wij niets mede te maken," en nu verdraait Gij de woorden, alsof wij toegaven, dat het bestuur bedrog konde gepleegd hebben.

Leugenachtig en brutaal.

Maar Gij weet beter dan wij allen, dat er geen bedrog gepleegd is.

Gij, Heer W. P. MAAL, Gij vroegere President der Maatschappij, zijt niet in staat bedrog te plegen.

Gij zult ons zeggen, Gij waart wel President, maar hebt het verzoekschrift tot verlaging niet medegeteekend.

Wáár, maar toch hebt Gij dat verzoek gedaan. 't Eerste verzoek bij adres van den 16den Mei 1882 aan den Gouverneur gedaan was *niet* door U geteekend. Wat lezen wij in eene *wel* door U geteekende missive van 24 October daaraanvolgende en dat wel *nadat* dat *bedriegelijke* verslag, die *bedriegelijke* balans *ook door U aangeboden*, was uitgegeven?

Wij hebben inzage van de stukken gehad. De aandeelhouders zien daaruit, dat het Bestuur niet zoo ongeneigd is, zijne handelingen te doen beoordeelen en mededeelingen te doen.

Welnu wat lezen wij in die missive:

"De Aruba Phosphaat Maatschappij *acht het raadzaam*
" *als eene voortzetting* en *verdere uiteenzetting* van hetgeen zij
" het Bestuur dezer kolonie bij haar *adres* van den 16en Mei
" d. j. en hare missive van den 23sten Aug. jl. medegedeeld
" heeft, UHEG. nog eenige bijzonderheden omtrent de soor-
" ten van phosphorzure kalk voorkomende in de depositen op
" Aruba en andere feiten in verband, zoowel direct als indi-
" rect met hare onderneming staande, medetedeelen.

"Zij neemt de *vrijheid dit te doen*, wijl zij op *haar hiervoren*
" *aangehaald adres* de beslissing van het Koloniaal Bestuur
" nog niet heeft mogen ontvangen, en zij houdt zich over-
" tuigd, dat UHEG. de nu aantevoeren gronden voor haar
" verzoek tot verlaging van het concessieregt, *op de wijze als*
" *uiteengezet in haar adres van* 16 *Mei d. j.* in goedgunstige over-
" weging zal gelieven te nemen.

....

"Dat de exploitatie van phosphorzure kalk bevattende depo-
" siten eene *winstgevende zaak wezen moet* is duidelijk.

"Doch even duidelijk is het, dat wanneer aan den eigenaar
" der depositen, in casu, de koloniale kas, een *ongemeen hoog*
" concessie geld moet worden uitgekeerd, een zeer groot ge-
" deelte van de winst daardoor aan de ondernemers der ex-
" ploitatie ontnomen wordt.

....

"Der maatschappij zou het veel voordeeliger zijn geweest
" deze hoeveelheid te verschepen, dan ze daar te laten, ware
" het dat het hooge gehalte der nadeelig werkende bestand-
" deelen zulks niet onmogelijk maakte, zoolang de maatschap-
" pij daarop een hoog concessiegeld betalen moet.

"In den breede is dit alles door de maatschappij betoogd
" in haar *adres van den* 16*den Mei jl.*

"*Zij neemt de vrijheid UHEG. naar dat adres te refereeren.*

"Na deze uiteenzetting en verdere toelichting van haar
" *verzoek zooals het gedaan is bij haar adres van* 16 *Mei d. j.* en
" verder besproken in hare missive van den 23 Augustus d. j.
" neemt de A. P. M. de vrijheid UHEG. met den meesten eer-
" bied te verzoeken de zaak in goedgunstige overweging wel
" te willen nemen.

"De maatschappij vertrouwt, dat UHEG. de gegrondheid
" der door haar aangevoerde argumenten zal inzien, en dat op
" haar verzoek eene gunstige beschikking volgen zal.

(GETEEKEND) W. P. MAAL,
Voorzitter.

(Geteekend) A. JESURUN,
Secretaris.

Wie zal nog durven beweren, dat het verzoek niet door den Heer MAAL is geschied?

Wie zal durven beweren, dat de Heer MAAL bedrog ten deze zoude hebben gepleegd, getracht zoude hebben verlaging te krijgen, door niet eerlijke middelen?

En toch, Gij wilt geene vermeerdering van dividenden door middel van twijfelachtige handelingen verkregen.

Een ieder weet, dat Gij zeer kiesch zijt in de middelen om iets te verkrijgen.

Maar weest gerust, er is geen bedrog gepleegd, want Gij zelven kunt dat toch niet plegen, Gij zelven kunt daartoe toch niet medewerken.

Want *zoo* er bedrog is, *hebt* Gij daartoe medegewerkt.

Gij, Heer W. P. MAAL, in de eerste plaats door het verzoek en de balans te teekenen, en Gij allen door uwe goedkeuring van het verslag en de balans, die van 30 September 1882, die balans, die toch de *eenige grondslag van dat zoogenoemd bedrog* zoude zijn.

Maar het is te dwaas om bij het Bestuur eener Maatschappij er aan te denken, dat het bedrog zoude plegen, en dat wel alleen om *voor de aandeelhouders* voordeelen te verkrijgen.

De *schande* van zoodanig bedrog komt op de Bestuurders; de *winst* voor de aandeelhouders.

Door particulieren kan bedrog worden gepleegd om iets te verkrijgen.

Alle voordeelen van dat bedrog zijn voor hen, die het gepleegd hebben; zij moeten dus ook de risico loopen.

Maar, gelooft Gij in gemoede, dat het Bestuur eener Maatschappij zich aan die schande zoude willen blootstellen, alleen ten gerieve van U en anderen?

Neen, Gij weet dit beter; er is geen bedrog gepleegd!

Maar toch voert Gij strijd tegen het Bestuur, tegen de Maatschappij; volgens U, omdat Gij de *vrienden* der Maatschappij zijt, volgens ons zijt gij daardoor de *vijanden* der Maatschappij.

Waarom is die toestand, dat de HH. C. & H. EVERTSZ, *die* twee broeders en vennooten, tegelijk zitting hebben in het Bestuur der Maatschappij NU *incompatibel*, NU IMMOREEL?

Waarom was die toestand TOEN niet zoodanig, toen Gij zelve hen hebt helpen verkiezen, gelijk wij vroeger aantoonden?

Wat is er dan toch geschied, dat NU die toestand incompatibel is?

Durft Gij hen van oneerlijkheid in de administratie betichten?

Neen, dat *durft* Ge niet, dat *kunt* Ge niet!

Maar wel kan *men* in een weekblad, dat in zijn schild voert, dat het *hoofdzakelijk gewijd is aan de vrije behandeling van de zedelijke en stoffelijke belangen dezer kolonie*, doch liever moest zeggen dat het zich wijdt aan ZEER VRIJE *behandeling van de belangen (?) eener volgens hare meening gekrenkte minderheid der Aruba Phosphaat Maatschappij* geheime annonieme stukken plaatsen, die beschuldigingen inhouden.

Wel kan *men* van de zoogenaamde pers, die zich Koningin der aarde durft te noemen, die niets dan *waarheid moest* verkondigen, gebruik maken om anderen zwart te maken en beleedigingen naar het hoofd te werpen; maar beschuldigingen open en royaal voor den dag brengen, dat *durft*, dat *kan* men niet!

Wat kwaads hebben dan *die* broeders gedaan, dat *alleen* Gij, minderheid, en, *misschien ook toevallig*, *éćne familie* uitmakend, NU die toestand zoo incompatibel vindt.

Is 't misschien omdat ook hun broeder en neef op Aruba werkzaam zijn?

Maar zijn, die dan *niet goed* werkzaam?

Hebt Gij op hen iets aan te merken?

Voor den dag er mede!

Hebben zich anderen, beteren voor de betrekking gemeld?

Durft Gij, als mannen van eer, met de hand op het hart verklaren dat Gij, zoo Gij aan het Bestuur waart, of de meerderheid zoudet hebben, uwe vrienden of verwanten, indien zij geschikte personen waren, *niet* zoudet aanstellen? niet zoudet zorgen op Aruba mannen te hebben in wie het Bestuur en de Maatschappij vertrouwen kunnen stellen?

Schuilt hier misschien de *jalousie de métier*?

Neen, noch op de administratie van de Bestuursleden, noch op die van den directeur van Aruba is iets te zeggen.

Het zijn uwe *personele* grieven, waar wij niets mede te maken hebben, tegen de HH. EVERTSZ, waarvoor die HH. moeten worden gestraft, en nu dat DE Maatschappij, dat is de meerderheid, zich niet als uw werktuig wilde laten gebruiken, nu moet Gij U wreken tegen de Maatschappij.

Weest voorzichtig, menige hardere kop werd verpletterd!

———

" Och, onze voorstellen zijn zoo onschuldig!

Waarom neemt Gij die toch niet aan? Weest verzekerd, dat zoolang wij ons de zaken der Maatschappij aantrekken, niets door ons zal worden ondernomen, dat niet blijken zal in haar welbegrepen belang te zijn. Daarvoor verpanden wij onze eer en" (*wat nog meer is!*) " onze personen en goederen."

" Waarom luistert gij toch niet naar ons?"

Ja, Mijne Heeren, de meerderheid, de Maatschappij wil uw lekkers niet, gelooft uwe woorden niet, hoe fraai die ook klinken.

De Maatschappij kent de fabel van *Le Renard et le Corbeau.*

" Kan men dan niet de wijze vaststellen, waarop het garantie-kapitaal of noem 't dan het reservefonds zal worden belegd?"

Is dat dan zoo kwaad?

Verlangen wij dan zoo iets onbillijks?

" Was ons voorstel al dan niet in het belang der maatschappij?" vraagt Gij.

Oogenschijnlijk ja; in waarheid niet.

Ge wildet dat de maatschappij door de aanneming van dit uw voorstel een teeken van wantrouwen in het Bestuur zoude geven.

Ge wildet dat door de aanneming van dat voorstel het Bestuur zoude gebonden worden, en een gedeelte van het beheer althans, hetwelk het volgens de statuten toekomt, ontnemen. Gij wildet door de aanneming van dat voorstel doen besluiten, dat de maatschappij niet tevreden ware met het bestuur.

Neen daartoe, hoe onschuldig uw voorstel ook moge schijnen, heeft de meerderheid terecht niet willen medewerken.
Daartoe bestaat geen reden.
Hebt Gij daartoe reden?
Heeft het bestuur zich aan oneerlijkheid schuldig gemaakt?
Zegt het dan, indien dat zoo is.
Het Bestuur, hetwelk honderd duizenden administreert, zoude het betrekkelijk geringe fonds niet mogen beheeren?
Aan het Bestuur, aan hetwelk de grootste belangen der Maatschappij zijn toevertrouwd, zoude men het beleggen van een betrekkelijk gering kapitaal niet mogen overlaten?
Maar waarom dan niet?
Zegt het dan toch, indien daar reden toe bestaat!

———

"En ons tweede voorstel dan? Is dat niet in het welbegrepen belang der maatschappij?

"Wij willen toch door U laten vaststellen het bedrag dat de A. I. G. M. Company toekomt.

"Wij hebben *vernomen* toch, dat het bedrag aan die Company uitgekeerd niet het volle bedrag is, dat haar toekomt; wij wenschen inlichtingen, wij willen voorkomen dat de Company eene actie tegen onze maatschappij instelt; neen wij willen voorkomen dat onze maatschappij den naam zou krijgen tegen de Company oneerlijk te zijn geweest."

Hebben wij daaraan kwaad gedaan? vraagt Gij.

O sancta simplicitas. O Vos, uw schoone taal helpt U niet.

Gij kunt ons niet verleiden.

Gij wenscht inlichtingen omtrent het bedrag uitgekeerd?

Eilieve, hoe komt het toch, dat Gij, *de Heer* W. P. MAAL was toch tot October laatst Voorzitter der maatschappij, zoo niets van de maatschappij afweet?

Hoe komt het toch, dat Gij niet weet hoeveel aan de Company *moet worden* uitgekeerd, terwijl Gij, Heer W. P. MAAL, zelve toch U verbonden hebt, het tusschen die Company en den Heer SEWELL gesloten contract overtenemen en natekomen?

Eilieve, hoe komt het toch, dat Gij niet weet, hoeveel aan de Company *is* uitgekeerd?

Dat staat toch duidelijk in de rekening en verantwoording van het afgeloopen jaar, die Gij toch ook ontvangen hebt?

Gij wilt processen voorkomen?

Mirabile dictu en dreigt zelf er mede.

Gij wilt U opwerpen tot de beschermers van de eer der maatschappij.

Wie heeft U daartoe geroepen?

Aangeboden diensten zijn zelden aangenaam.

Neen, aandeelhouders, duidelijk is het voorstel.

Door de aanneming daarvan zoudt Gij wederom een smet werpen op uw Bestuur.

En Gij, mijne Heeren, die toch alles in het welbegrepen belang der Maatschappij doet, komt voor den dag! *Heeft* het Bestuur ten deze oneerlijk gehandeld?

Er behoort niet veel toe iemand te besmetten, door te beweren, dat men een en ander *vernomen* heeft.

Schenkt ons *klaren* wijn in.

Nogmaals vragen wij U, *Heeft* het Bestuur oneerlijk gehandeld?

Heeft het Bestuur de Company te weinig betaald om U wat meer dividend te bezorgen?

Heeft het Bestuur oneerlijk gehandeld en zich blootgesteld aan de verachting van ieder, om U grootere winsten te doen behalen? Maar spreekt dan toch! Zwijgt dan toch niet langer.

De tijd om te zwijgen is voor U toch voorbij, die om te spreken is toch voor U aangebroken!

Uw derde voorstel nu? Is dit niet billijk?

Indien het *waar* ware, dat het Bestuur sedert de oprichting der Maatschappij geene rekening en verantwoording van zijn beheer had gegeven, indien de *vennooten* d. i. de Algemeene Vergadering, niet in de gelegenheid gesteld waren die op te nemen, dan hadt Gij gelijk.

Maar hebt Gij zelven uw lachen kunnen bedwingen, toen Gij de toelichting van dat uw derde voorstel neerschreeft?

Verbeeldt U een Bestuur, waarvan noch wel een uwer, de Heer W. P. Maal, tot October 1883 voorzitter was, zoude geen rekening en verantwoording hebben gedaan?

De vennooten zouden zonder die rekening dividenden hebben bepaald en ontvangen?

Maar genoeg hier over.

....

....

....

Gij wildet, door inzage der boeken en stukken van verantwoording, met de administratie vertrouwd raken.

Maar een uwer, de Heer W. P. Maal, tot October 1883 nog voorzitter der maatschappij, heeft toch tot dien tijd inzage van de boeken en stukken moeten kunnen nemen, en was, als voorzitter toch mede belast en derhalve vertrouwd met de administratie.

Is dan die administratie dan na dien tijd zoo geheel veranderd?

Spreekt, schrijft zooveel Gij wilt.

Uw voorstel aantenemen zoude een blijk van wantrouwen, van afkeuring voor het Bestuur zijn.

Gij zoudt misschien wenken kunnen geven, waardoor de huishouding der maatschappij zou kunnen vereenvoudigd worden.

O hoe naief! maar de maatschappij verlangt *van U* zeker die wenken niet.

De maatschappij vertrouwt de wenken niet van *U*, die de mogelijke vermeerdering van inkomsten zoo tegenwerkt.

En nu uw laatste voorstel?

Gij wilt de post van administrateur opheffen? omdat zooals Gij beweert er geen reden voor het bestaan van de betrekking van administrateur is, als het niet is om de administratie, die op Aruba gevoerd wordt, te controleeren.

Gij wilt een controleur, die niet in familiebetrekking tot de beambten op Aruba staat.

Komt openlijk met uw voorstel voor den dag.

Formuleert het aldus: Ontneming van de betrekking van administrateur aan den Heer H. EVERTSZ en benoeming van een ander in zijn plaats.

Hebt Gij soms ook al dien ander op het oog?

De post van administrateur is niet daar om de administratie van Aruba te controleeren.

Gij, die zoo in het geheel niet op de hoogte zijt van de Maatschappij, waarom hebt gij U niet tot den Heer W. P. MAAL gewend? Die was toch voorzitter der Maatschappij. Voor hem was toch niets geheim!

Maar 't is waar, wij vergaten, dat ook hij niets weet. Gij hebt toch uw geschrift ook namens hem geteekend.

Wel nu dan, weest tevreden, wij zullen U inlichten.

De post van administrateur is blijkens het bepaalde in *de Algemeene Vergadering* van den 13den April 1882 *niet* om de administratie te Aruba te controleeren.

Ziet hier het beslnit zooals het in de notulen voorkomt:

"Wordt benoemd de Heer H. EVERTSZ tot administrateur der Maatschappij met een salaris van *f* 2500.— aanvangende 1e. Januari 1882 en tot wederopzeggens toe, en *als zoodanig belast* met den aankoop en verscheping van het benoodigde voor de werkzaamheden op Aruba, met het toezicht over de lossing van hetgeen de Maatschappij ontvangen mocht en verder met het toezicht over de werkzaamheden der Maatschappij op Curaçao, onder gehoudenheid zijnerzijds om twee of meer reizen jaarlijks naar Aruba te doen, wanneer het Bestuur zulks noodig oordeelt.

"De wederopzegging hiervoren bedoeld te geschieden door eene Algemeene Vergadering."

En nu heeft in November jl. de Algemeene Vergadering op een gedaan voorstel tot opheffing besloten, dat die post voorals nog noodzakkelijk is.

Het geheele Bestuur, en niet de administrateur, controleert de administratie op Aruba.

"Maar het is onkiesch", zegt Gij wederom "dat het Bestuur, wier leden in familie betrekkingen tot den directeur op Aruba staan, dit doet".

Wij vragen U wederom, is dit *nu* onkiesch en *vroeger* niet ?

Is er dan iets gebeurd, dat U aan de eerlijkheid en de juistheid dier administratie *nu* doet twijfelen ?

Wel kom voor den dag er mede, en is dat zoo, de meerderheid zal aan uwe zijde komen.

Gij beweert op de Vergadering door ons te zijn beleedigd, door dat wij U de vijanden der Maatschappij noemden.

Neen, niet wij, maar Gij, maar uwe *tegenwoordige* handelingen, zoo geheel verschillend van uwe *vroegere*, hebben dat gedaan.

Gij vraagt het oordeel van het Publiek.

Welnu, laat het dan naar feiten oordeelen!

Waarlijk Gij hebt veel moeten verdragen !

"De wijze, waarop de meerderheid zich gedragen heeft, beweert Gij, was zoodanig, dat zij wel mag gezegd worden, de nederlaag te hebben geleden."

Vreemd, niettegenstaande dat, is de meerderheid met die nederlaag tevreden, beklaagt zich niet, en Gij, nietegenstaande uwe overwinning, zijt ontevreden en gegriefd ?

De meerderheid heeft iets verschrikkelijks gedaan.

Alle vier voorstellen *en bloc* verworpen.

Heeft men ooit zoo iets vreeselijks gehoord ?

De parlementaire regels zijn verbroken!

O! Gruweldaad!

O, wat te denken van eene meerderheid, die de minderheid het recht van spreken *wil* ontnemen ?

Wilt Gij daarmede zeggen, dat de meerderheid U dat recht ontnomen *heeft ?*

Leugenachtig en brutaal.

In onze motie om tot de orde van den dag over te gaan werd *punt voor punt* overwogen.

Gij hadt dus gelegenheid *punt voor punt* te bespreken, te behandelen.

Waarom hebt Gij dat niet gedaan ?

Gij hadt kunnen voorstellen de motie in 4 deelen te splitsen.

Waarom hebt Gij dat niet gedaan ?

Gij beklaagt U, dat men uwe vier voorstellen *en bloc* heeft verworpen, ofschoon Gij overtuigd waart, dat één voor één toch zoude verworpen zijn.

Gij hadt dan liever een langzamen dood willen sterven ?

What is the difference ?

Wie maakt het publiek diets, dat men uwe voorstellen wantrouwt en ze daarom afstemt ?

Is er van de zijde van de Maatschappij, ooit *iets* publiek gemaakt?

Neen, de meerderheid maakt het Publiek niet diets.

De meerderheid ziet in uwe voorstellen alle tezamen en één vooréén, dusdanige, die het Bestuur, (aan hetwelk de meerderheid, zoolang Gij geene *gegronde* beschuldigingen tegen hetzelve inbrengt, zal blijven vertrouwen schenken), in zijne handelingen moeten belemmeren; voorstellen, die door ze aan te nemen *implicite* een blijk van wantrouwen inhouden.

En daartoe *wil*, daartoe *mag* de meerderheid niet medewerken.

Gij houdt niet van dreigerijen en dreigt ook niet?

Wederom onwaar.

Deze zinsnede alleen is reeds eene bedreiging.

Komt vrij voor uwe vermeende rechten op.

De Maatschappij zal voor de hare opkomen en het nooit kunnen gedoogen, dat zij door eene, zich noemende gekrenkte, minderheid geringeloord worde; nooit zal zij naar de pijpen van die minderheid gaan dansen.

Eischt inzage van de boeken en verantwoordingstukken, *Gehengt en gedoogt met genoegen* dat het Bestuur ook aan anderen inzage geve; zoo Gij recht daartoe hebt, zult Gij dat krijgen.

Maar het Bestuur mag niet vergeten, dat het als zoodanig, niet *uwe* gemachtigde, maar wel die *der* maatschappij, der gesamenlijke aandeelhouders is, en de huishoudelijke zaken niet aan den eersten den besten kan mededeelen, die daarvan misschien tegen de maatschappij gebruik gaat maken.

Strijdt voor uw recht met alle middelen, die de eerlijkheid en goede trouw U ter hand geven of ook niet geven.

Zoo de meerderheid veel vermag, zij zal zeker niet gedoogen dat de minderheid de overhand krijge, en dat wel eene minderheid, waarvan de *tegenwoordige* handelwijze aantoont dat zij *vijand* is van de maatschappij, hoe dikwijls zij zich ook zelve met den naam van *vriend* moge bestempelen.

De Heere beware ons voor *zulke vrienden!*

MR. EDUARD I. VAN LIER.

Curaçao, 18 Juni 1884.